

พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน
ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
Behavior of People in Using Public Park Services in the Bueng Kham Phroi
Subdistrict Administrative Organization area, Lam Luk Ka District, Pathum Thani

กนกพร หารประทุม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประเทศไทย
*ผู้รับผิดชอบบทความ

Kanokphon Hanprathum
Master of Public Administration Program in Public and Private Management, Faculty of Political Science,
North Bangkok University, Thailand
*Corresponding author: kanokphon.hanp@northbkk.ac.th

Received: August 28, 2024 / Revised: September 30, 2024 / Accepted: October 2, 2024

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้คือ 1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ ประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F -Test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เหตุผลที่มาใช้สวนสาธารณะ รองลงมาคือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ และต่ำสุดคือ ประเภทยานพาหนะมาใช้บริการสวนสาธารณะ 2) พฤติกรรม การใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้บริการ; สวนสาธารณะ; องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of behavior of people in using public park services in the Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization area, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province, and 2) to compare the level of behavior of people in using public park services in the Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization area, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province, classified by personal factors. The sample used in the research were people who came to use the public park in the Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization area, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province were 390 people. The research instrument used was a questionnaire. The statistics used to analyze the data included frequency, percentage, mean, standard deviation, and F-test.

The results of the research found that 1) the overall level of behavior of people using public park services in the Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization area, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province, was high. The highest was the reason for using the park, followed by the required facilities, and the lowest was the type of transportation for using public park service. 2) The behavior of people in using public park service in the Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization area, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province, classified by personal factors, found that people of different genders, ages, education levels, and lengths of residence in the area were different. There are different behaviors when using public park services, with statistically significant differences at the .01 and .05 levels.

Keywords: Behavior in Using Services; Public Parks; Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization

1. บทนำ

สวนสาธารณะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชน เป็นสถานที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ เหมาะแก่การออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ และทำกิจกรรมที่ผ่อนคลาย สวนสาธารณะยังสะท้อนสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคมของชุมชน รวมถึงมีประโยชน์ในด้านของเศรษฐกิจที่ช่วยเพิ่มมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ (สันตชัย ดันติเมฆบุตร และพัศพันธ์ ชาญวสุนันท์, 2563, หน้า 342) แต่ปัจจุบันพบว่าการจัดพื้นที่ให้บริการสวนสาธารณะยังมีอยู่น้อยมากเมื่อเทียบกับความหนาแน่นของประชากรโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ อีกทั้ง สวนสาธารณะหลายแห่งไม่สามารถจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้มีประชาชนมาใช้บริการน้อย ประชาชนเกิดภาวะเครียดเนื่องจากการทำงานและการเดินทางที่ใช้เวลานาน ไม่มีการทำกิจกรรมที่ผ่อนคลาย ส่งผลให้เกิดความเจ็บป่วยได้ง่ายจากข้อมูลภาวะสังคมไทย ไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2566 พบว่า คนไทยมีภาวะเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2565 โดยเพิ่มจาก 126,651 ราย เป็น 341,963 ราย ส่วนผู้มีปัญหาความเครียด เสี่ยงซึมเศร้า เสี่ยงฆ่าตัวตาย และมีภาวะหมดไฟ มีสัดส่วนร้อยละ 17.4 จากผู้เข้ารับการประเมิน 1.7 แสนราย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ดังนั้น การมีสวนสาธารณะในพื้นที่ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เน้นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งกายและใจ ส่งผลดีต่อผลิตภาพแรงงานโดยรวมของประเทศ และยังลดภาระของระบบสวัสดิการด้านสุขภาพและค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพของประเทศ และยังช่วยลดภาวะมลพิษฝุ่นละออง และลดอุณหภูมิความร้อนของสภาวะอากาศในพื้นที่โดยรอบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีอำนาจหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, 2560) องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ตามมาตรา 68 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562, 2562) และมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, 2542) องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ขนาดใหญ่ มีทัศนียภาพที่สวยงาม และมีการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและการคมนาคมขนส่งโดยรอบให้มีความสะดวกสบาย เข้าถึงได้หลายเส้นทาง และอยู่ใกล้สถานที่สำคัญต่างๆ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียน เป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย, ม.ป.ป.) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีนโยบายในการส่งเสริมพหุติกรรมสุขภาพของประชาชน โดยได้จัดสรรพื้นที่บางส่วนจัดทำสวนสาธารณะองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย เพื่อเป็นสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจให้กับประชาชน เช่น สนามกีฬา ลานกิจกรรม ลานเดิน-วิ่งออกกำลังกาย พื้นที่สีเขียว พื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีธรรมชาติ รวมถึงบึงน้ำขนาดใหญ่ เพื่อสร้างทัศนียภาพที่ดี สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ทั้งครอบครัว และยังใช้เป็นพื้นที่ในการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในสวนสาธารณะแห่งนี้ แต่พบว่าปัจจุบันมีประชาชนมาใช้บริการไม่มากนักเมื่อเทียบกับศักยภาพพื้นที่ภายในสวนสาธารณะที่รองรับการให้บริการประชาชนได้จำนวนมาก ทำให้การใช้ประโยชน์ในพื้นที่สวนสาธารณะไม่คุ้มค่าและยังไม่เกิดประโยชน์สูงสุด

การศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จะเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยสามารถนำผลการวิจัยไปต่อยอดในการวางแผนการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่ม และปรับปรุงเพื่อเพิ่มศักยภาพของสวนสาธารณะให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงสามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนงานเพื่อส่งเสริมพหุติกรรมสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการใช้บริการสวนสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ รวมถึงพฤติกรรม การออกกำลังกายและทำกิจกรรมนันทนาการ มาสังเคราะห์ โดยเลือกตัวแปรพฤติกรรมที่มีความสอดคล้องตรงกัน และอ้างอิงแนวคิดของ ธนวุฒ นาชีวะ (2561) และ พงษ์พิชิต จินดาวณิช (2563) นำมากำหนดเป็นตัวแปรในการศึกษาพฤติกรรม การใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ

1. ด้านความถี่ของการใช้บริการสวนสาธารณะ
2. ด้านช่วงเวลาที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ
3. ด้านเหตุผลที่มาใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้
4. ด้านกิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะ
5. ด้านบริเวณภายในสวนสาธารณะที่ชื่นชอบ
6. ด้านค่าใช้จ่ายในการมาใช้บริการสวนสาธารณะ
7. ด้านประเภทการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ
8. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการสวนสาธารณะ
9. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ
(ที่มา: การสังเคราะห์ผลงานวิจัยของนักวิชาการ
ธนวุธ นาชีวะ (2561) และ พงษ์พิชิต จินดาวงษ์ (2563))

ภาพ กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน

2. ทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ

2.1.1 ความหมายของพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ

พงษ์พิชิต จินดาวงษ์ (2563, หน้า 4) กล่าวว่า พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ หมายถึง การทำกิจกรรมต่างๆ เมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ ประกอบด้วย กลุ่มและจำนวนสมาชิกที่มาร่วมกิจกรรมภายในสวนสาธารณะ ประเภทกิจกรรมต่างๆที่ทำในสวนสาธารณะ บริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ในสวนสาธารณะที่ผู้เข้ามาใช้บริการชอบและไม่ชอบ และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสวนสาธารณะ

นิลบล คล่องเวสสะ (อ้างถึงใน ธนวุธ นาชีวะ, 2561, หน้า 16-18) กล่าวถึง พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ โดยใช้คุณลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ (Park Characteristics) ได้แก่ การเข้าถึง กิจกรรม ความสมบูรณ์ ความปลอดภัย ขนาดพื้นที่ และความเป็นสาธารณะ มาอธิบายสาเหตุของการที่คนไม่ใช้สวนสาธารณะและพื้นที่นั้นหนาแน่น ดังนี้

1. การเข้าถึงและการเดินทางถึงสวนสาธารณะ ระบุได้จากระยะการเดินทางความสะดวกของเส้นทาง และลักษณะบรรยากาศของเส้นทางมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดขอบเขตพื้นที่บริการของสวนสาธารณะด้วย
2. ความไม่รู้ว่ามีอะไรน่าสนใจในสวนสาธารณะ คนที่อยู่พื้นที่ไม่รู้จักสวนสาธารณะหรือสถานที่ที่ใช้พักผ่อน ได้อยู่ในย่านใกล้ที่อยู่อาศัย โดยที่อยู่อาศัยในแถบนั้นไม่ทราบว่ามีสถานที่นั้นอยู่ ก็อาจทำให้ผู้ใช้สวนสาธารณะน้อยกว่าที่ควรจะเป็น หรืออาจทราบว่ามีสวนสาธารณะนั้นอยู่แต่ไม่ทราบว่าสวนสาธารณะแห่งนั้นมีที่น่าสนใจมากน้อยเพียงใด จึงเกิดความไม่สนใจที่จะใช้สวนสาธารณะ

3. กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในสวนสาธารณะ รูปแบบของสวนสาธารณะมีลักษณะที่มาจากความต้องการของผู้ใช้และมีความหลากหลายของกิจกรรมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากวิถีชีวิตของคนเปลี่ยนไป กิจกรรมที่มีในสวนจึงมีส่วนช่วยให้บรรยากาศของสวนมีชีวิตชีวาสำหรับผู้ใช้งานและมีส่วนช่วยในการดึงดูดผู้ใช้งานในสวน

4. ความทรุดโทรมของพื้นที่ สวนสาธารณะหลายแห่งมีความทรุดโทรม ขาดการดูแลในระยะยาว เครื่องเล่นภายในสนามเด็กเล่นที่ขาดการดูแลทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กที่มาใช้ได้ ส่งผลต่อจำนวนของผู้ใช้งานให้ลดน้อยลง เมื่อไม่มีผู้ใช้งานจึงมักเป็นที่อาศัยของคนจรจัดและกลายเป็นแหล่งมั่วสุมของอาชญากรรม ปัญหาไม่ได้มีเพียงความไม่สวยงามของสถานที่แต่มีผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้ด้วย

5. ความปลอดภัย การออกแบบสวนในปัจจุบันควรคำนึงถึงความปลอดภัยเพื่อให้ผู้ใช้เกิดภาพพจน์ที่ดีต่อสวน โดยการลดจุดที่ลื่นไถลภายในสวน การเดินตรวจตราดูแลบริเวณสวนของเจ้าหน้าที่ ควบคุมให้มีทาง เข้า-ออก ที่จำกัด การให้แสงสว่างที่เพียงพอกับผู้ใช้ภายในสวน

6. ความน่าสนใจ/ความดึงดูด ไม่ได้เกิดจากการเน้นที่ส่วนประกอบและรูปแบบของสวนเท่านั้น แต่อยู่ที่กิจกรรมที่น่าสนใจรวมทั้งการประชาสัมพันธ์และการจูงใจ (promote) ด้วยการสร้างพื้นฐานและลักษณะนิสัยใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับผู้ใช้

7. ขนาดและรูปร่างของสวน สวนที่มีสัดส่วนแคบยาวหรือโล่งกว้างเกินไปจะมีผลต่อการใช้พื้นที่ของสวน โดยสัดส่วนที่แคบอาจสร้างความรู้สึกอึดอัดต่อการใช้ ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่สามารถหาตำแหน่งที่ปลอดภัยได้ ขณะที่พื้นที่โล่งกว้างมากก็จะมีลักษณะไม่เหมาะสมกับกิจกรรมทั่วไป ซึ่งสัดส่วนและตำแหน่งของการเข้าถึงมีความสัมพันธ์กับความสบายใจของผู้ใช้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกปลอดภัยของผู้ใช้ด้วย

8. ด้านการถือครองพื้นที่ของบุคคล สวนสาธารณะมีจุดมุ่งหมายให้คนทั่วไปใช้โดยไม่เจาะจงกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และไม่ประสงค์จะให้ใครมาถือครองบางส่วนใช้อย่างถาวร โดยการถือครองพื้นที่อย่างถาวรของผู้ที่อาศัยในเขตติดต่อกับสวน ทำให้เกิดปัญหาคือทำให้บุคคลอื่น ๆ เกิดความไม่อยากจะเข้าไปใช้สวนสาธารณะนั้น ๆ เนื่องจากมีความรู้สึกหวงหวงสวนแห่งนั้นมีเจ้าของเป็นส่วน ๆ ไป

2.1.2 รูปแบบพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ

ศุจินท์ แก้วกลม (2565, หน้า 20) พฤติกรรมการใช้พื้นที่สาธารณะ โดยได้แบ่งรูปแบบพฤติกรรมการใช้งานที่เกิดขึ้นในพื้นที่เปิดโล่งสาธารณะย่านใจกลางเมือง Manhattan ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. เดินผ่านพื้นที่ (passers-through) คือ การใช้พื้นที่เป็นทางเท้า หรือใช้เป็นทางลัดไปอีกที่หนึ่ง โดยไม่เสียเวลาหยุดทำกิจกรรม

2. ใช้เวลาอย่างไม่รีบร้อนในพื้นที่ (lingerers) คือ การใช้พื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรม เดินเอื่อยเหยง ชมวิวทิวทัศน์ ในพื้นที่อย่างไม่รีบร้อน เช่น การนั่งเล่น เดินเล่น กิจกรรมรวมกลุ่ม เล่นกีฬา จับกลุ่มสนทนา โดยแบ่งเป็น กิจกรรมแบบผ่อนคลาย ไม่ออกแรง เช่น การขึ้นชมธรรมชาติ การฟังดนตรี การอ่านหนังสือ เป็นต้น และกิจกรรมแบบมีการเคลื่อนไหว เป็นกิจกรรมออกกำลังกายหรือออกแรง เช่น การวิ่งออกกำลังกาย การขี่จักรยาน เป็นต้น

2.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ

จุฑาทิพย์ ปทุมมาศ (2562, หน้า 22-23) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเข้าใช้สวนสาธารณะ ได้แก่

1. ความปลอดภัยภายในพื้นที่ เพราะเกิดความสบายใจและเกิดความปลอดภัย การดูแลรักษาและการจัดการให้เกิดความปลอดภัย ทำได้โดยการดูแลตรวจตราเรื่องระบบส่องสว่าง มีแสงสว่างทั่วถึง ลดจุดอับที่จะก่อให้เกิดอาชญากรรม เข้าถึงง่ายทั้งการเดินเท้าและระบบการขนส่งสาธารณะ

2. สภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศ ควรมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่โดยรอบเพื่อให้เกิดความเหมาะสมของการเข้าทำกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็น การออกกำลังกาย ควรมีพื้นที่ที่อากาศถ่ายเท ปราศจากฝุ่น และปราศจากภาพที่ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น

3. สภาพแวดล้อมด้านสังคม ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความต้องการในการเข้ามาทำกิจกรรม พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และพบปะพูดคุย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อนหรือคนในครอบครัว รวมถึงกิจกรรมนันทนาการที่ทางสวนสาธารณะ เตรียมไว้ ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและความต้องการเข้าใช้พื้นที่ของผู้ใช้บริการ

4. การเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่ ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการเป็นอย่างมาก ดังนั้น สวนสาธารณะ ควรเข้าถึงง่าย สะดวก ปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมที่ดี

5. กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ การออกแบบกิจกรรมภายในพื้นที่ควรคำนึงถึงความต้องการในการเข้าใช้พื้นที่ และความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลในทุกช่วงวัย และดึงดูดผู้ให้บริการ

6. ความน่าสนใจในพื้นที่ นอกจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นสามารถดึงดูดผู้เข้าใช้บริการสวนสาธารณะได้แล้ว บรรยากาศ และรูปแบบของสวนสาธารณะยังสามารถดึงดูดผู้ให้บริการได้ และทำให้ผู้ให้บริการกลับมาใช้บริการสวนสาธารณะอีก

Mowen (2010, pp.1-7) ได้กล่าวว่า สวนสาธารณะและสนามเด็กเล่นสนับสนุนให้เกิดการทำกิจกรรมทางกาย และศักยภาพของสวนสาธารณะในสหรัฐอเมริกา สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมโอกาสในการช่วยให้ประชากรที่หลากหลาย บรรลุระดับกิจกรรมทางกายได้มากขึ้น รวมถึงสภาพสวนสาธารณะ การบำรุงรักษา นโยบาย และโครงการต่าง ๆ อาจมีอิทธิพลต่อการใช้บริการสวนสาธารณะและระดับการออกกำลังกาย

สรุป พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะในการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ความถี่ในการใช้สวนสาธารณะ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ เหตุผลที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ กิจกรรมที่มาทำในสวนสาธารณะ บริเวณในสวนสาธารณะที่ชอบ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการสวนสาธารณะ ประเภทการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะ เช่น ลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวนสาธารณะ การเดินทาง การเข้าถึงสวนสาธารณะ เป็นต้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่วิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่ใช้บริการสวนสาธารณะองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในช่วงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2567 โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง กรณีไม่ทราบขนาดของประชากร เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่มาใช้บริการแน่นอน โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของคอคแรน (Cochran, 1977) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 ระดับ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05 ผลการคำนวณได้ประชากรเท่ากับ 384 คน ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน โดยการใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาค (Interval Scale) หรือมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert โดยเรียงลำดับจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ถึงน้อยที่สุด ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ ด้านความถี่ของการใช้บริการสวนสาธารณะ ด้านช่วงเวลาที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ ด้านเหตุผลที่มาใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้ ด้านกิจกรรมที่มาทำในสวนสาธารณะ ด้านบริเวณ ในสวนสาธารณะที่ท่านชอบ ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ ด้านประเภทการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการสวนสาธารณะ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด (open-ended)

3.3 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน ตามจำนวนที่กำหนดไว้จนครบจำนวน โดยนำแบบสอบถามที่เก็บได้มาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 390 คน ในช่วงระยะเวลาที่เก็บข้อมูลในเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2567 ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบบสอบถาม กำหนดค่าน้ำหนักโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale method) ของ Likert Scale ตามแนวคิดของ Likert, 1967 (อ้างถึงใน อนุสรณ์ ส่องแสง, วราภรณ์ จันทร์พราว, ดิศพล บุปผาชาติ และ เเด่นดวงดี ศรีสุระ, 2565, หน้า 67) มี 5 ระดับ ตามเกณฑ์การให้คะแนน ได้แก่ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย และ 1 น้อยที่สุด

ซึ่งแปลความหมายตามเกณฑ์ได้ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 แปลความได้ว่า มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 แปลความได้ว่า มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะอยู่ในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 แปลความได้ว่า มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 แปลความได้ว่า มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะอยู่ในระดับมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 แปลความได้ว่า มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด

จากนั้น นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 เป็นข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรง แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุง ซึ่งข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.96 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่สามารถใช้ได้ จากนั้น นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ให้บริการสวนสาธารณะ ที่ไม่ใช่อำเภอตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.913

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่ใช้บริการสวนสาธารณะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี กับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ (percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

3.4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสถิติ F -test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่โดยวิธีทดสอบ Least-Significant Different (LSD)

3.4.3 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 178 คน (ร้อยละ 45.64) มีอายุตั้งแต่ 20 – 40 ปี จำนวน 156 คน (ร้อยละ 40.00) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 218 คน (ร้อยละ 55.90) มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 138 คน (ร้อยละ 35.38) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 121 คน (ร้อยละ 31.03) และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5-10 ปี จำนวน 166 คน (ร้อยละ 42.56)

4.2 ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม

พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านความถี่ของการใช้บริการสวนสาธารณะ	4.18	0.873	มาก
2. ด้านช่วงเวลาที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ	3.42	0.696	มาก
3. ด้านเหตุผลที่มาใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้	4.43	0.450	มากที่สุด
4. ด้านกิจกรรมที่มาทำในสวนสาธารณะ	4.26	0.550	มากที่สุด
5. ด้านบริเวณในสวนสาธารณะที่ท่านชอบ	4.33	0.505	มากที่สุด
6. ด้านค่าใช้จ่ายในการมาใช้บริการสวนสาธารณะ	4.06	0.618	มาก
7. ด้านประเภทการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ	3.21	0.696	ปานกลาง
8. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการสวนสาธารณะ	4.18	0.995	มาก
9. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ	4.42	0.415	มากที่สุด
รวม	4.05	0.369	มาก

จากตารางที่ 1 พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 0.369$) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเหตุผลที่มาใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้ ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.450$) รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.415$) และน้อยที่สุดคือ ด้านประเภทการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ ($\bar{X} = 3.21$, $SD = 0.696$)

4.3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตาราง 2

ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ปัจจัยส่วนบุคคล	F	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ	4.821	.009**	แตกต่างกัน
อายุ	3.854	.004**	แตกต่างกัน
ระดับการศึกษา	2.762	.018*	แตกต่างกัน
อาชีพ	1.293	.266	ไม่แตกต่างกัน
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	2.288	.059	ไม่แตกต่างกัน
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	6.149	.000**	แตกต่างกัน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษากิจกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สรุปผลได้ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเหตุผลที่มาใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเหตุผลที่ผู้ใช้บริการตัดสินใจมาใช้บริการสวนสาธารณะเพราะสามารถเข้าถึงได้ง่าย การเดินทางสะดวกสบาย อยู่ใกล้ที่พักอาศัยหรือที่ทำงาน และภายในสวนสาธารณะร่มรื่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vaughah (อ้างถึงใน ธนุฒ นาชีวะ, 2561, หน้า 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะของในย่านชุมชนเมืองที่มีรายได้น้อย (Low-Income Urban Neighborhoods) พบว่า ผู้ใช้สวนสาธารณะส่วนใหญ่เคยเข้าไปใช้สวนสาธารณะที่อยู่บริเวณใกล้บ้าน โดยการเลือกใช้สวนสาธารณะที่อยู่ในระยะที่สามารถเดินไปถึงได้และอยู่ใกล้กับที่อยู่อาศัยให้มากที่สุด

5.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแต่ละเพศมีโครงสร้างของร่างกาย ความสนใจด้านกิจกรรมนันทนาการ หรือวงจรการพักผ่อนนอนหลับแตกต่างกัน รวมถึงบุคลิกลักษณะและความนิยมของแต่ละเพศแตกต่างกัน เช่น บางคนชอบออกกำลังกายในช่วงเช้า บางคนชอบออกกำลังกายช่วงเย็น บางคนชอบออกกำลังกายทุกวัน บางคนชอบออกกำลังกายในวันหยุด เป็นต้น รวมถึงการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับร่างกายของแต่ละเพศต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกฎ ปินตาแสน (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออกกำลังกายของพนักงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศต่างกันทำให้พฤติกรรมการออกกำลังกายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล อุบล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ เฉลิมพระเกียรติ 82 พรรษา ภูมิพลมหาราชา เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศมีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 82 พรรษา ภูมิพลมหาราชา เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

5.2.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอายุเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเลือกกิจกรรมออกกำลังกายหรือกิจกรรมนันทนาการ เนื่องจากจะต้องเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับร่างกายของแต่ละช่วงวัย เช่น สมรรถนะของร่างกาย อัตราการเผาผลาญ โครงสร้างร่างกาย การพักผ่อนนอนหลับ รวมถึงความชื่นชอบในการทำกิจกรรมที่ต่างกัน ซึ่งจะต้องสมดุลกันทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกฎ ปินตาแสน (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออกกำลังกายของพนักงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุต่างกันทำให้พฤติกรรมการออกกำลังกายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ อ่อนภักดี (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง มูลค่าด้านนันทนาการของสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา (ฝั่งพระนคร) พบว่า ปัจจัยที่ผลต่อการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา (ฝั่งพระนคร) ได้แก่ อายุของผู้มาใช้บริการ

5.2.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาทำให้ประชาชนมีทัศนคติและการรับรู้ถึงประโยชน์ในการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจที่ต่างกัน รวมถึงทำให้แต่ละบุคคลมีความสามารถในการเรียนรู้ต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและจิตใจ รวมถึงการเลือกช่วงเวลา ประเภทกิจกรรม หรือความหนักเบาของกิจกรรมในการมาใช้บริการสวนสาธารณะ และบางคนอาจมองว่าการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมผ่อนคลายเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ก็ได้ แต่บางคนมองว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำเพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกายและจิตใจให้แข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกฎ ปินตาแสน (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการออกกำลังกายของพนักงานออฟฟิศ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันทำให้พฤติกรรมการออกกำลังกายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอาชีพ ไม่แตกต่างกัน และปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนทุกกลุ่มอาชีพสามารถมาใช้บริการสวนสาธารณะเพื่อออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมผ่อนคลายเพื่อดูแลสุขภาพได้เหมือนกัน ซึ่งสวนสาธารณะเป็นพื้นที่ที่เปิดกว้างในการทำกิจกรรมร่วมกัน และปัจจุบันประชาชนให้ความสำคัญกับการสร้างสุขภาวะที่ดี ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากพฤติกรรมด้านสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พิชิต

จินดาวณีย์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านนันทนาการของประชาชนที่มีต่อสวนสาธารณะจัดจักร พบว่า ประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะจัดจักรที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการทางด้านนันทนาการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล อุบล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ เฉลิมพระเกียรติ 82 พรรษา ภูมิพลมหาราชา เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า อาชีพไม่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 82 พรรษา ภูมิพลมหาราชา เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรณ์ ส่องแสง, วราภรณ์ จันทร์พาว, ดิศพล บุปผาชาติ และ เด่นดวงดี ศรีสุระ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออกกำลังกายของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออกกำลังกายที่ไม่แตกต่างกัน

5.2.5 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่แตกต่างกัน และปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนสามารถใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้ได้ไม่เสียค่าบริการ ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้บริการสวนสาธารณะเพื่อออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมผ่อนคลายต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ไม่จำเป็นต้องใช้ต้นทุนสูง ในการใช้บริการสวนสาธารณะ รวมถึงสวนสาธารณะอาจอยู่ใกล้ที่พักอาศัยหรือที่ทำงาน ทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปออกกำลังกายได้ เช่น ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าบริการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พิชิต จินดาวณีย์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านนันทนาการของประชาชนที่มีต่อสวนสาธารณะจัดจักร พบว่า ประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะจัดจักรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการทางด้านนันทนาการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรณ์ ส่องแสง, วราภรณ์ จันทร์พาว, ดิศพล บุปผาชาติ และ เด่นดวงดี ศรีสุระ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออกกำลังกายของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออกกำลังกายที่ไม่แตกต่างกัน

5.2.6 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเมื่ออาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นระยะเวลานานทำให้ประชาชนมองหาสถานที่ในการออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ หรือทำกิจกรรมผ่อนคลาย เพื่อเสริมสร้างสุขภาพให้แข็งแรง ซึ่งสวนสาธารณะเป็นตัวเลือกที่ดีในการทำกิจกรรมดังกล่าวเนื่องจากมีกิจกรรมให้เลือกหลากหลาย อีกทั้ง ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ส่งผลให้ประชาชนคุ้นเคยกับสภาพพื้นที่ และทราบว่ามีสวนสาธารณะอยู่ใกล้ที่พักอาศัยหรือสถานที่ทำงาน และรู้ว่าจะภายในสวนสาธารณะมีกิจกรรมหลากหลาย ทำให้เกิดความรู้สึกดึงดูดทำให้ประชาชนอยากมาใช้บริการสวนสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวุฒ นาชีวะ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้สวนสาธารณะระดับย่านในพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งมวลชนทางราง กรณีศึกษาสวนลุมพินี พบว่า การอาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรอบสถานีมีความถี่การใช้สวนสาธารณะมากกว่าการอาศัยอยู่นอกพื้นที่โดยรอบสถานี

6. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

6.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

6.1.1 ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านเหตุผลที่มาใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้ สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนให้ความสำคัญโดยเลือกใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้เพื่อออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมผ่อนคลาย เนื่องจากอยู่ใกล้ที่พักอาศัยหรือสถานที่ทำงาน มีสิ่งอำนวยความสะดวก และมีบรรยากาศที่ร่มรื่น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล บึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่รับรู้และเข้าถึง

การใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้มากขึ้น โดยอาจจัดกิจกรรมตามเทศกาลต่าง ๆ ภายในสวนสาธารณะ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ การแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางกีฬาให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไป เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้อีกด้วย ส่วนระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะด้านประเภทการเดินทาง มาใช้บริการสวนสาธารณะที่อยู่ในระดับปานกลางนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการสวนสาธารณะให้เชื่อมต่อการเดินทางมายังสวนสาธารณะแห่งนี้ ได้อย่างสะดวกสบาย เช่น จัดให้มีรถสาธารณะวิ่งผ่านสถานที่สำคัญและชุมชนที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่น รวมถึงเพิ่มเส้นทางจักรยานที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานให้ครอบคลุมบริเวณโดยรอบพื้นที่สวนสาธารณะ เป็นต้น

6.1.2 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทราบถึงความต้องการของประชาชนในแต่ละกลุ่ม เพื่อพัฒนากิจกรรมภายในสวนสาธารณะให้ตรงตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด โดยการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน โดยใช้แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำมาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มคนที่หลากหลาย และควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการให้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้อย่างต่อเนื่อง

6.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรจัดกิจกรรมนันทนาการและให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับประโยชน์ของการออกกำลังกายและทำกิจกรรมผ่อนคลาย เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจโดยการออกกำลังกายและทำกิจกรรมผ่อนคลาย ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมาใช้บริการสวนสาธารณะมากขึ้น โดยอาจมีการวางแผนและกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งต่อไปอาจใช้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากประชาชนผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ และประชาชนในพื้นที่โดยรอบ รวมถึงศึกษานโยบายและการสนับสนุนจากภาครัฐเกี่ยวกับการให้บริการสวนสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เช่น แบบสัมภาษณ์หรือ Focus Group เป็นต้น เพื่อให้ได้แนวความคิด ความคิดเห็น หรือความต้องการของประชาชน และนำไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมภายในสวนสาธารณะให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

7. เอกสารอ้างอิง

- กรกฎ ปินตาแสน. (2564). พฤติกรรมการออกกำลังกายของพนักงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฑาทิพย์ ปทุมมาศ. (2562). การจัดการสวนสาธารณะในเมือง: กรณีศึกษาสวนรมณีนาถ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การผังเมืองมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนวุฒ นาชีวะ. (2561). การใช้สวนสาธารณะระดับย่านในพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งมวลชนทางราง กรณีศึกษา สวนลุมพินี. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์พิชิต จินดาวงษ์. (2563). ความต้องการด้านนันทนาการของประชาชนที่มีต่อสวนสาธารณะจตุจักร. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา, 116(114 ก), 53-54.
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562. (2562). ราชกิจจานุเบกษา, 111(53 ก), 26-27.

- รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา, 134(40 ก), 74.
- ศุจินันท์ แก้วกลม (2565). การศึกษาพฤติกรรมการใช้พื้นที่สาธารณะของประชากรในช่วงที่มีการระบาดของโควิด-19 กรณีศึกษา: เมืองทองธานี. สารนิพนธ์การผังเมืองบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบูรณ์ อ่อนภักดี. (2557). มูลค่าด้านนันทนาการของสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา (ฝั่งพระนคร). วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สันตศักย์ ตันติเมฆบุตร และพัศพันธ์ ชาญวสุนันท์. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ: กรณีศึกษา สวนสันติภาพ. *สารศาสตร์*, (2), 342-344
- สำนักงานสภาพัฒนาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2566*. ค้นเมื่อ 1 เมษายน 2566, จาก https://www.nesdc.go.th/download/Social/Social_Report/2566_q4_001_report.pdf.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย. (ม.ป.ป.). *ข้อมูลพื้นฐานของตำบลและอำนาจหน้าที่*. ค้นเมื่อ 1 เมษายน 2567, จาก <https://bkip.go.th/public/>.
- อรรถพล อุบล. (2560). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 82 พรรษา ภูมิพลมหาราชา เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุสรณ์ ส่องแสง, วราภรณ์ จันทร์พราว, ดิศพล บุปผาชาติ และเด่นดวงดี ศรีสุระ. (2565). พฤติกรรมการออกกำลังกายของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี*, 10(1), 62-63, 81-82.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd Edition.). New York: John Wiley & Sons.
- Mowen, A. J. (2010). *Parks, Playgrounds and Active Living*. Retrieved September 20, 2024, from <https://activelivingresearch.org/parks-playgrounds-and-active-living>.